

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
Ministeriumo pala manuškane thaj minoritorengje hakaja
Ministry of Human and Minority Rights

uz podršku Fonda za otvoreno društvo Srbija
ločharda Fondo pala putardo amalipe Srbija
with the support of the Open Society Fund Serbia

Dekada inkluzije Roma: vesti
Dekada pala e inkluzija e Romengi: nevipe
Decade of Roma Inclusion: news

Broj Gendo Number

9

20. VII 2010

DECADE OF
ROMA
INCLUSION
2005 - 2015

Sadržaj Rigalo Content

UČENIK GENERACIJE
MAJLAČHO SIKAVNO
STUDENT OF THE GENERATION

1

OBRAZOVANJE
EDUKACIA
EDUCATION

2

3

4

NACIONALNI SAVET ROMSKE NACIONALNE MANJINE
NACIONALNO KONSILI PALA RROMANO NACIONALNO MINORITETO
NATIONAL COUNCIL OF THE ROMA NATIONAL MINORITY

5

ČEŠKO PREDSEDAVANJE DEKADOM
ČEHIA SI PREZIDENTO PALA E DEKADA E RROMENGI
THE CZECH REPUBLIC'S PRESIDENCY OF THE DECADE OF ROMA INCLUSION

6

7

8

OPRE ROMA: ROMI U KANADI
OPRE RROMA: ANDE KANDA
OPRE ROMA: ROMA IN CANADA

9

SRB UČENIK GENERACIJE

Živka Stanković proglašena je za Đaka generacije u tehničkoj školi u Obrenovcu, a zbog svojih dodatnih aktivnosti u oblasti volonterskog rada i društvenog aktivizma, treća je od 15 najboljih učenika/ca Grada Beograda, jedno od njenih interesovanja je i astronomija o kojoj je imala prilike da uči u istraživačkom centru u Petnici. U akademskoj 2010/2011 godini upisala je Beogradsku bankarsku akademiju.

ROM MAJLAČHO SIKAVNO

E Živka Stanković si majlačo sikavno ande tehnikani škola ande Obrenovco, a godolese kaj si la vadži but aktivnosti ande volontersko buti thaj amalipaso aktivizmo trito si katar 15 majlače sikavne ande Foro Beograd. Jekh katar goda so voj kamel si vi e astronomija andar savi sikada ande rodimasko centro ande Petnica. Ande akademsko 2010/2011 berš voj sip o Beogradsko bankarsko akademija.

ENG STUDENT OF THE GENERATION

Živka Stanković was declared as the best student in her generation in Technical school in Obrenovac. At the same time she was very active as a volunteer in the various civic initiatives and she was third among the 15 best students of the City of Belgrade. Among many extracurricula activities she had during her school she took a course of astronomy in the research center of Petnica. In the academy year 2010/2011 she has enrolled Belgrade Bank Academy.

Ministar prosvete Žarko Obradović i pedagoška asistentkinja Verica Vučković; Minister of Education Žarko Obradović and pedagogical assistant Verica Vučković; Ministro pala edukacio Žarko Obradović thaj pedagoško asistento Verica Vučković

SRB OBRAZOVANJE

* Realizacija Strategije za unapređivanje položaja Roma u Republici Srbiji, odnosno Akcionog plana za njeno sprovođenje u oblasti obrazovanja, zasniva se na rešenjima sadržanim u zakonima donetim u proteklih godinu i po dana- Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, Zakonu o učeničkom i studentkom standardu, Zakonu o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, kao i Zakonu o udžbenicima.

Očekuje se da izmene u sistemu obrazovanja usmerene na povećanje inkluzivnosti povećaju dostupnost i kvalitet obrazovanja u okviru redovnog sistema obrazovanja za decu iz socijalno i kulturno različitih sredina- romska deca, siromašna, seoska, raseljena, kao i dece i odraslih sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, dece sa teškoćama u učenju.

Primena ovih mera započinje u svim školama u Srbiji od početka školske 2010/11. godine. Neke od realizovanih pripremnih aktivnosti su: direktorima i stručnim službama osnovnih škola dostavljena je informacija sa detaljnim stručnim uputstvima o obavezi upisa sve dece u osnovnu školu; izrađeni su ili je u toku izrada podzakonskih akata- pravilnika o radu Komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene i socijalne podrške deci, pravilnik o bližem određivanju oblika diskriminacije u obrazovanju (u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava), pravilnika koji definiše položaj pedagoškog asistenta u sistemu obrazovanja.

Projekat obrazovanje za sve, koji se realizuje iz sredstava EU, podržaće angažovanje još 128 romskih pedagoških asistenata u 80 osnovnih škola i 48 predškolskih ustanova u Srbiji, uz obezbeđivanje asistivne opreme obrazovnim ustanovama u tim sredinama, tako da bi u školama u Srbiji od septembra 2010. godine trebalo da radi 188 romskih pedagoških asistenata (Za više informacija: Angelina Skarep stepraz@sbb.rs).

* Planirano je da oko 40 opština, odnosno 300-350 škola dobije grantove namenjene integraciji romske dece u obrazovanje, kroz projekat DILS, koji se realizuje iz zajma Svetske banke. Do 21. jula 2010. godine otvoren je konkurs za mentore koji će biti angažovani u okviru komponente Obrazovna inkluzija Roma (Ceo poziv možete naći na http://www.dils.gov.rs/index.php?page=frp&tenders_id=51, za više informacija: zdenka.milivojevic@mp.gov.rs).

* U školskoj 2010/11. planirana je implementacija oglednog programa funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih Roma u Srbiji u 80 redovnih osnovnih škola (Za više informacija: mirjana.milanovic@mp.gov.rs).

* U saradnji Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Ministarstva prosvete u toku je realizacija mere afirmativne akcije prilikom upisa učenika u srednje i studenata na više škole i fakultete u 2010-2011. godini. Rok za dostavu podataka o kandidatima za upis na više škole i fakultete je 15. septembar 2010. godine. (Za više informacija: Slavica Vasić roma@ljudskaprava.gov.rs).

* U saradnji Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Ministarstva prosvete započeta je realizacija mere koja se odnosi na promenu nastavnih planova i programa u pravcu uvođenja sadržaja koji promovišu romsku kulturu i istoriju, kroz podršku realizaciji projekta Romskog edukativnog centra iz Niša: *Uvođenje novih nastavnih jedinica koje sadrže elemente iz romske kulture i istorije u kurikulum kroz različite nastavne predmete u cilju pripreme obrazovnih institucija za negovanje kulturnog identiteta romske dece i razvijanje interkulturalnih uslova u odeljenju*. Za više informacija: Refika Mustafić rec_romanipe@yahoo.com ili roma@ljudskaprava.gov.rs

* Značajnu ulogu u sprovođenju mera za unapređivanje obrazovanja Roma imaju aktivnosti nevladinih organizacija i strukovnih udruženja, kao što je serija okruglih stolova „Ka inkluzivnom obrazovnom sistemu-uslovi za efektivno sprovođenje Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja“ koje organizuju Fond za otvoreno društvo Srbija i Savez učitelja Republike Srbije koji su u stručnoj javnosti pokrenuli debatu o neophodnim uslovima koje je potrebno obezbediti za efektivno sprovođenje inkluzivnih obrazovnih politika. (Za više informacija: Mirjana Ilić: mirjana@savezucitelja.com ili Jadranka Stojanović jstojanovic@fosserbia.org)

ROM EDUKACIA

* E realizacija katar e Strategija pala nevljaripe e statutoso e Rromengo ande Republika Srbija šaj phenas e Akcijako plano pala lako kereipe ande sikavipe si thodine pe keripa save si ande kriso savo si ande ande nakhlo berš – Kriso andar o fundono sistemo katar o sikavipe, Kriso andar o sikavno thaj studentsko standardi, Kriso andar anglal školako sikavipa thaj Kriso andar e pustika.

Aščarel pe de o arlisaripe ande sistemo pala o sikavipe ka avel thodino pala majbari inkluzija thaj te bararel šaipe thaj kvaliteto e sikavimasko ande sistemo pala e edukacia pala e čhavore save si andr socijalno thaj kulturno avrčhande trujalipa sar kaj si romane čhavore, čhavore andar e gava, našalde manuša sar vi e čhavorengo thaj e barengo save si invalida, čhavore save si pharipe ande sikavipe.

Akala mere ka keren pe ande sa e škole ande Srbija ande školsko 2010/11 berš. Neave katar e kerdine aktivnosti si: e direktoreng e thaj e sikavne manušenje ande fundone škole bičhadi si informacija andar goda sar ka aven ramosarde e čhavore ande fundono škola, kerdine si vol keren pe telal krisoske akta – vakaripa andar e buti Komisijaki pala o dikhipe katar o mangipe te kerel pe vadži sikavimasko, sastimasko thaj socijalno dijipe e čhavoreng e, vakaripe andar goda so si e diskriminacia ande sikavipe (jekhtane e Ministerijumosa pala manuškane thaj minoritoreng e hakaja) vakaripe andar goda sar savo si o statutoso katar pedagoško asistento ande sistemo pala o sikavipe.

Ande projekto sikavipe pala savore, pala savo love dija e EU, kamel pet e avel angažujime vadži 128 pedagoški asistenta ande 80 fundone škole thaj 48 anglal škole ande Srbija, thaj te del pe asistativno dijipe pala e škole ande godola thana . Pala majbut informacije Angelina Skarep stepraz@sbb.rs)

* Plano si te ande 40 komune, šaj phenas ande 300-350 škole lel pe granto pala e integracija rromane čhavoreng i ande sikavipe, andar e projekto DILS savo kerel pe andar o kredito savo dija e Themutni banka. Dži kaj 21. jul 2010 putardo si o konkursi pala e mentora save ka aven angažujime ande komponenta Skavni inkluzije e Rromengo. Sasto akharipe šaj te dikhen pe http://www.dils.gov.rs/index.php?page=frp&tenders_id=51. Pala majbut informacije: zdenka.milivojevic@mp.gov.rs) .

* Ande školsko 2010/2011. berš plano sit e kerel pe implementacija katar o ogledno programo pala o funkcionalno fundono sikavipe pala e bare Rroma ande Srbija ande 80 fundone škole (Pala majbut informacije Angelina Skarep stepraz@sbb.rs .

* U saradnji Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Ministarstva prosvete u toku je realizacija mere afirmativne akcije prilikom upisa učenika u srednje i studenata na više škole i fakultete u 2010-2011. godini. Rok za dostavu podataka o kandidatima za upis na više škole i fakultete je 15. septembar 2010. godine. (Za više informacija: Slavica Vasić roma@ljudskaprava.gov.rs)

* O Ministerijumo pala manuškane thaj minoritoreng e hakaja thaj Ministerijumo la o sikavipe jekhtane keren mere pala afirmativno akcija kana e rromane čhavore mangel te ramosaren pe ande maškarni škola thaj pe majbare škole thaj fakulteta ande 2010-2011. berš. Vakti dži kaj šaj te bičhalen data pala e kandidata pala majbare škole thaj e fakulteta si 15 septembro 2010. berš. Pala majbut informacije Slavica Vasić roma@ljudskaprava.gov.rs)

* O Ministerijumo pala manuškane thaj minoritoreng e hakaja thaj Ministerijumo pala o sikavipe keren mere save sip ala arlisaripe pala e nastavni dikhipe thaj programa thaj kamen te thon rromani kultura thaj tradicija ande akava programo, a goda keren kaj dije love pala o projekto savo kerel Rromano edukativno centro andar o Niš: O dijipe katar neve nastavni jedinice ande save si elementa katar e rromani kultura , istorija thaj ramosaripe ande kurikulum ande averčjamde nastavni predmeta a o reslipe sit e kerel pe e e sikavimasko insitucije bararen kulturako identiteto rromane čhavoreng e thaj bararen interkulturalni uslova ane klaso. Pala majbut informacije Refika Mustafić rec.romanipe@yahoo.com ili roma@ljudskaprava.gov.rs

* Baro rola ande keripe pala e mere pala o nevljaripe sikavimasko e Rromengo si e manušen save si ande bivlaake organizacije thaj strukovini kidipa, sar kaj si rotale astala: Pala o inkluzivno sikavno sistemo- Uslova pala efektivno keripe e Krisoso pala o fundono sistemo pala o sikavipe” savo kerel o Fodno pala putardo amalipe andar e SRbija thaj Kidipe katar e sikavne andar e Republika Srbija save kamen te keren debata andar e uslova sae trubun te keren pep ala o efektivno keripe katar e inkluzivni sikavimasko politike. Pala majbut informacije Mirjana Ilić: mirjana@savezucitelja.com ili Jadranka Stojanović jstojanovic@fosserbia.org)

ENG EDUCATION

* Implementation of the Strategy for Improvement of the Status of Roma in the Republic of Serbia and the Action Plan for its implementation is based on the solutions consisted in several laws adopted in the last year and half- the Law on Fundamentals of Education System, the Law on Pupils and Students standard, the Law on Preschool Education, the Law on Textbooks.

It is expected that the changes in the education system directed at increasing inclusion increase the accessibility and quality of education in the mainstream education system for children with different socio-cultural background- Roma children, poor children, children coming from rural areas, IDPs, refugees, as well as for children and adults with disabilities and children with difficulties in learning.

Implementation of these measures starts in all schools in Serbia at the beginning of the school 2010/2011 year. Some of the implemented preparatory activities are as follow: Ministry of Education sent information to all school principals, pedagogues and psychologists with detailed technical guide on obligation to enroll all the children in primary schools; bylaws are or are being developed- Regulation on Work of the Committee for needs assessment for additional education, health and social support to children, regulation to closer definition of the criteria for recognizing discrimination in education (in cooperation with the Ministry of Human and Minority Rights), regulation which defines status of the pedagogical assistant in the education system.

Project Education for All, financed from the EU funds will support engagement of the additional 128 Roma pedagogical assistants, 80 in primary schools and 48 in preschool institutions and there will be total 188 Roma pedagogical assistants working in school in Serbia. Assistive equipment will be available for schools which engage pedagogical assistants as well. (Za više informacija: Angelina Skarep stepraz@sbb.rs).

* It is planned that around 40 municipalities, meaning around 300-350 schools, get grants for integration of Roma children in education, from the DILS project financed from the World Bank. Until July 21, there is an open competition for mentors which will be engaged in the framework of Education Inclusion of Roma (Ceo poziv možete naći na http://www.dils.gov.rs/index.php?page=frp&tenders_id=51, for more information: zdenka.milivojevic@mp.gov.rs).

* In the school year 2010/ 2011 it is planned to implement experimental program of the functional primary education of adults Roma in Serbia in 80 mainstream primary schools (for more information: Angelina Skarep stepraz@sbb.rs).

* The Ministry of Human and Minority Rights and the Ministry of Education are implementing measures of affirmative action for enrollment of students in secondary schools and universities in the school 2010/2011 year. Deadline for submitting data for university students is September 15, 2010. (For more information: Slavica Vasić roma@ljudskaprava.gov.rs)

* The Ministry of Education and the Ministry of Human and Minority Rights started the implementation of the measure for improvement of curricula. This action should lead to promotion of Roma culture and history in mainstream school curricula. This action started through support to the project of the NGO Roma Education Center from Niš: Introducing new teaching units which consists of elements of Roma culture and history in curricula through different school subjects with the aim of preparation of school institutions for fostering of cultural identity of Roma children and development of intercultural conditions in the classroom. For more information: Refika Mustafić rec_romanipe@yahoo.com or roma@ljudskaprava.gov.rs)

* Important role in the implementation of the measures for improvement of education of Roma do belong to the activities of NGOs and professional associations, like the series of round tables "Towards the inclusive education system- conditions for effective implementation of the Law on Fundamentals of Education System" which is being organized by the Open Society Fund Serbia and the Teachers Association of the Republic of Serbia which started in the debate within the professional public on the necessary conditions which needs to be provided for effective implementation of the inclusive education policies. (For more information: Mirjana Ilić: mirjana@savezucitelja.com ili Jadranka Stojanović jstojanovic@fosserbia.org)

SRB NACIONALNI SAVET ROMSKE NACIONALNE MANJINE

Na konstitutivnoj sednici koja je održana 28. juna verifikovani su mandati svih 35 članova Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine. Za predsednika Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine izabran je Vitomir Mihajlović. Predsednik Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine izabran je sa 33 glasova za jednim protiv i nijednim uzdržanim, koji će, kao i članovi Saveta, u naredne četiri godine predstavljati romski narod u Srbiji. Sastav Nacionalnog saveta čini: 18 predstavnika Roma za evropsku Srbiju, šest mandata ima Savez društava Romapčinjsko- jablaničkog okruga "Novi romski pokret", Vojvođanska romska lista - Petar Nikolić pet, Grupa građana Roma Srbije -Dragiša Todorović tri, Romska partija - Srđan Šajin dva i Romski glas za Evropu jedan mandat. Kontakt Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine: info@romskinacionalnisavet.org

ROM NACIONALNO KONSILI PALA RROMANO NACIONALNO MINORITETO

Pe konstitutivno bešipe savo sasa kerdino ando 8. juni 2010.berš verifikujime si e mandata katar sa e membrura ande Nacionalno konsili pala rromano nacionalno minoriteto. Pala o prezidento arlisardo si o Vitomir Mihajlović. O prezidetno katar o rromano nacionalno konsili si arlisardo gaja kaj pala lesta sasa 33 manuša a jekh naj sasa pala leste, vov sar vi aver manuša ande Nacionalno konsili štar berš ka avel khonik ko vakrel andar e Rroma ande Srbija. Ane nacionalno konsili si 18 manuša andar e lista Rroma pala eurapaski Srbia, šov si andar o Kidipe amalipengo andar o pčinjsko jablaničko trujalipe „Nevo rromano pokreti“, Vojvodinaki rromani lista- Petar Nikolić, pandž mandata, Kidipe e thanutnengo Rromengo ande Srbija Dragiša Todorović, trin, Rromani partija Srđan Šajin duj, thaj Rromano krlo pala Europa, jekh mandato. Nacionalno konsili pala rromano nacionalno minoriteto kontakto: Nacionalno konsili pala rromano nacionalno minoriteto: info@romskinacionalnisavet.org .

ENG NATIONAL COUNCIL OF THE ROMA NATIONAL MINORITY

At the constitutional session held on June 28, mandates of all 35 members of the National Council of the Roma National Minority were verified. Vitomir Mihajlović, was elected for the president of the National Council of the Roma National Minority with 33 voices for and one against. He, along with other members of the national council, will represent Roma people in Serbia. Composition of the National Council is as follow: 18 members are from the list "Roma for European Serbia", 6 members are from the Roma Associations from the Pčinjsko– Jablanički Region Coalition - Nenad Tairović- "New Roma Movement", Roma List from Vojvodina- Petar Nikolić has 5 members, Group of Roma Citizens from Serbia- Dragiša Todorović has three members, 2 members has Roma Party-Srđan Šajn while the Roma Voice for Europe got one representative. Contact of the National Council of the Roma National Minority: info@romskinacionalnisavet.org

Češki premijer Jan Fišer (levo) i Komesar za ljudska prava Michael Kocab (sredina) na inaguraciji češkog predsedavanja u Pragu. Foto: Vlada Republike Češke; Czech Prime Minister Jan Fischer (left) and Commissioner for Human Rights Michael Kocab (center) at the inauguration of the Czech Presidency in Prague. Photo: Government of the Czech Republic; Čehijako premijeri Jan Fišer (levo) thaj Komesari pala manuškane hakaja Michael Kocab (maškar) pe inaguracia pala čehijako prezidentijumo ando Prag. Foto: E Vlada Čehijake Republikake.

SRB

ČEŠKO PREDSEDAVANJE DEKADOM

Predsedavanje Češke Republike Dekadom inkluzije Roma započelo je 1.jula 2010. godine I trajeće do 30.juna 2011. godine. Češka je preuzela predsedavanje Dekadom od Slovačke na 18. sastanku Međunarodnog upravnog odbora Dekade koji je održan 24. juna u Bratislavi.

Predstavljajući prioritete, Češko predsedavanje je navelo da Romi čine značajnu manjinsku zajednicu u zemljama Dekade I da je njihova kulturna, ekonomska i građanska isključenost suviše visoka za zemlje candidate I članice Evropske unije. "Mi smo uvereni da prioritete koje predlažemo čine korak napred u unapređivanju položaja romskih zajednica i da ćemo saradujući sa drugim evropskim inicijativama postići brz, svež diskurs ponovo naglašavajući da Romi pripadaju Evropi i da su potpuno prihvaćeni u Evropskom društvu. Tako da nastavljajući integrativne procese prethodnih predsedavanja, Čeko predsedavanje se fokusira na sledeće prioritete:

Inkluzivno obrazovanje- sačinjavanje inkluzivnih romskih politika koje se zasnivaju na empirijskim dokazima i mogućnostima da se prikupljaju i koriste etnički razvrstani podaci;

Blagostanje i prava dece;

Romkinje-sagledavanje politike integracije u svim oblastima;

Implementacija politika integracije na lokalnom nivou, fokusirajući se na ulogu lokalnih i regionalnih vlasti;

Mediji i imidž Roma.

Za više informacija: Gabriela Hrabanova: hrabanova.gabriela@vlada.cz, <http://www.romadecade.org/16207>

Češki premijer Jan Fišer (levo) i Komesar za ljudska prava Michael Kocab (sredina) na inauguraciji češkog predsedavanja u Pragu. Foto: Vlada Republike Češke; Czech Prime Minister Jan Fischer (left) and Commissioner for Human Rights Michael Kocab (center) at the inauguration of the Czech Presidency in Prague. Photo: Government of the Czech Republic; Čehijako premijeri Jan Fišer (levo) thaj Komesari pala manuškane hakaja Michael Kocab (maškar) pe inauguracia pala čehijako prezidentijumo ando Prag. Foto: E Vlada Čehijake Republikake.

ROM

ČEHIA SI PREZIDENTO PALA E DEKADA E RROMENGI

E Čehia si prezidento e Dekadako pala rromani inkluzija katar 1. juli 2010 berš dži kaj 30. juni 2011. berš. E Češka lija te avel prezidento katar e Slovakia pe 18. bešipe katar Maškarthemutno šerudno odbori Dekadako savo sasa kerdino ande 24. juni ande Bratislava. Kana vakarde andar e prioriteta e Čehia vakarda kaj e Rroma si baro minoriteto ande phuvja save si ande Dekada thaj kaj lengi kulturno, ekonomikano thaj civilno inkljistiipe andar o trajo vi ande phuvja save si kandidata thaj membrura ande Europaki unija. "Amen gndisaras kaj e prioreta save amen kamas te keras si drabo anglal ande nevljaripe katar o statutso e Rromengo thaj gaja kaj ka keras jekthane buti aver europake inicijative ka keras sigo, lačo diskurso thaj phenda kaj e Rroma si ande Europa thaj kaj si lije ande Europako amalipe. Gaja kaj palem keras integrativni procesa save kerde e phuvja save anglal sasa šerutne ande Dekada, e Čehia kamel te kerel akala prioriteta:

Inkluzivno sikavipe. Keripe katar e inkluzivno rromane politike save si thodine pe empirijski vakaripa thaj dijipa te len pe thaj te kiden pe avečhande data

Lačhipe thaj hakaja pala e čhavore

Rromnja- dikhipa e integracijake ande sa e kotora

Implementacija pe lokalno nivelo, thol pep e rola katar e lokalni thaj regionalni šerutne manuša;

Medija thaj o dihipa e Rromengo

Pala majbut informacije Gabriela Hrabanova: hrabanova.gabriela@vlada.cz , <http://www.romadecade.org/16207>

Češki premijer Jan Fišer (levo) i Komesar za ljudska prava Michael Kocab (sredina) na inaguraciji češkog predsedavanja u Pragu. Foto: Vlada Republike Češke; Czech Prime Minister Jan Fischer (left) and Commissioner for Human Rights Michael Kocab (center) at the inauguration of the Czech Presidency in Prague. Photo: Government of the Czech Republic; Čehijako premijeri Jan Fišer (levo) thaj Komesari pala manuškane hakaja Michael Kocab (maškar) pe inaguracia pala čehijako prezidentijumo ando Prag. Foto: E Vlada Čehijake Republikake.

ENG

THE CZECH REPUBLIC'S PRESIDENCY OF THE DECADE OF ROMA INCLUSION

The Czech Republic's Presidency of the Decade of Roma Inclusion 2005–2015 has started on 1 July 2010 and will last until 30 June 2011. The Czech Republic took over the Presidency from the Slovak Republic at the 18th meeting of the International Steering Committee of the Decade, in Bratislava on 24 June 2010.

Introducing the priorities the Czech Presidency stated that the Roma make up a significant minority in the Decade countries; their cultural, economic and civic exclusion is too high for candidate countries and Member States of the EU. We are confident that our proposed priorities make a step forward in the situation of Roma communities; by collaborating with other European initiatives, we prompt fresh discourse re-emphasizing that the Roma belong to Europe and are fully accepted by European society. Hence continuing in integration processes of previous presidencies, the Czech Republic focuses on the following priorities:

Inclusive Education – making Roma inclusive policies based on empirical evidence and the opportunities to collect and use ethnically disaggregated data;

Well being and Rights of Children;

Roma Women – viewing the integration policy in all areas;

Implementation of Integration Policies at Local Level, focusing on local and regional government;

Media and the Image of the Roma.

For more information: Gabriela Hrabanova: hrabanova.gabriela@vlada.cz , <http://www.romadecade.org/16207>

Foto: Documentary Educational Resources

SRB

OPRE ROMA: ROMI U KANADI

Opre Roma je film Tonija Pape koji slavi kulturu i stradanja Roma. Postoji nova generacija Roma koji sa ponosom ističu svoje romsko poreklo, boreći se protiv mitova koji su uzrokovali da njihovi roditelji žive u strahu. Oni sebe nazivaju svojim pravim imenom Romi. Romi su pretrpeli skoro hiljadu godina progona od evropskog ropstva do holokausta- i ipak su održali svoju jedinstvenu globalnu kulturu. Film istražuje muziku i kulturu izrođenu u vekovima izgnanstva. Opre Roma vas poziva na venčanje i na večer flamenco pleas uz pesme iz Turske, Rumunije, Španije, Češke i Slovačke koje se odnose na zajedničko iskustvo pričajući priču o tome šta znači biti Rom. Za više informacija: <http://mycanada.ws/blog/immigration/opre-roma-gypsies-in-canada-preview/>.

ROM

OPRE RROMA ANDE KANDA

Opre Rroma si filmo savo kerda o Toni Papa savo vakarel andar e kultura thaj mudaripe e Rromengo. Si neve generacije rromane save vakaren kaj si rroma, maren pe opromos sa goda sao kerda te lenge dada thaj daja trajin ande dar. Vo pes akharen pire alavesa Rroma. E Rroma save jekh milja berš si tradine katar europako phandipe dži kaj o holokausto. Von inčarde piri kultura. O filmo rodel bašalipe thaj e kultura savi si kerdini gaja kaj si tradine. Opre Rroma akharel tumen po prandipe thaj flamenco khelipe e đilasa save si andar e Turcia, Rumunia, Espania, Čehia, Slovakia save vakaren andr jekh trajo thaj vakaren paramiča sar si kana san Rrom. Pala majbut informacie: <http://mycanada.ws/blog/immigration/opre-roma-gypsies-in-canada-preview/>.

ENG

OPRE ROMA: ROMA IN CANADA

Opre Roma is the film made by Tony Papa which celebrates the culture and struggle of the Roma. There is a new generation of Roma who claim their Roma roots with pride, while fighting the myths that caused their parents to live in fear. They call themselves by their rightful name, the Roma. The Roma people have suffered almost a thousand years of persecution – from European Slavery to the Holocaust – yet they have survived as a unique global culture. The film explores the music and culture born out of centuries of exile. Opre Roma invites you to a wedding and to an evening of flamenco dance, with songs from Turkey, Romania, Spain, the Czech Republic and Slovakia that relate a shared experience telling the story of what it means to be Roma. For more information: <http://mycanada.ws/blog/immigration/opre-roma-gypsies-in-canada-preview/>